

Pripovedka o ljubezni.

(Selko.)

Mrzli veter je hitel čez snežene poljane in stikal okrog golega drevja. Prisopihal je tudi do starega hrasta, ki je sameval zatopljen v otožne misli pod hribom. Morala sta si biti znanca, kajti pozdravila sta se prijateljski — morda sta se bila spoznala pred toliko in toliko leti, ko je imel veter isto pot, kakor danes.

Veter je poplesal nekoliko okrog zamišljenega hrasta, kot bi ga hotel vzbuditi s tem iz sanj. A ni se mu posrečilo. Napihnil se je torej in zažvižgal med hrastovimi vejami.

„Hej, kume Hrastovič, ali še spiš?“

ln hrast je odmajal s svojim košatim vrhom: „Ej brate Pihač, ne spim, le premišljujem.“

„Čuj, kume, rad bi vedel, kaj modruješ, kaj ugiblješ, da si tako nekam otožen? Daj, povej mi, kaj ti teži srce. Nekoliko se lahko pomudim pri tebi.“

„Veš brate, star sem že. Ti gotovo še pomniš, kdaj si me pozdravil prvič, ko sem prikukal iz zemlje.“

„Seveda, seveda se še spominjam. Na spomlad je bilo. Tako si bil še nežen, da sem le nekoliko bolj mrzlo pihnil, pa bi te ne bilo. Toda prizanesel sem ti. A dolgo je res od tega, dolgo. One-le smreke, ki stoji tam-le na hribu, tedaj še ni bilo. Tega gozda na desni tudi še ni bilo. Star si, star, toda mojih let ne boš dočakal . . .“

ln pihnil je vsled veselja nekoliko v bližnji gozd, da so se zazibala mlada in stara drevesa.

Hrast pa je nadaljeval: „Star sem, marsikaj si znam razlagati, z mirno dušo prenesem še tako nesrečo. Toda, če se domislim tega, kar se je dogodilo včeraj, nejasno mi je marsikaj. Od ceste sem je prišla revna žena in nosila na rokah svoje dete. Spalo ji je v naročju. Ko je prišla pod deblo, postala je nekoliko. Bilo je v zatišju, zato si je hotela nekoliko odpočiti. V tem se je prebudilo dete na njenih rokah, zeblo

je je. Pritisnila je otroka k sebi, da bi ga grela z lastno krvjo. Toda ni prenehal jokati. Tudi žena je trepetala mraza, vendar je vzela volneno ruto, ki je bila ž njo ogrnjena, jo zgenila in ovila okrog otroka. Še bolj se je tresla. Toda to je ni motilo, da ne bi pela z lahnim glasom:

„Spavaj, spavaj, Tonček moj,
Šaj te varje angel tvoj — —“

Dete je zopet zaspalo, zavito v gorko ruto. Že dolgo je snivalo in se igralo v sanjah s krilatci, mati pa je pela še vedno:

„Spavaj, spavaj — — —“

Tako ljubo so donele njene besede, kot spevi gorske vile.

Oči so ji zlezle skupaj, le zdaj pa zdaj jih je odprla in pogledala speče dete. Vedno bolj je pojemala njena pesem:

„Spavaj, spavaj — — —“

Naposled je utihnila in zaspala.

Približala se je noč, mati in otrok sta počivala v sladkem počitku. Po noči se je prebudilo dete in začelo jokati. Dolgo je vekalo, ali mamice ni vzbudilo. Zaspalo je zopet.

Prišel je po poti Stolan iz bližnje vasi. Hodi okrog po kupčijah, zato odide dostikrat po noči in se tudi dostikrat po noči vrne.

Ta je torej prišel mimo. Ker je pot prav blizu hrasta, zapazil je siroto, ki je sedela pod njim. Stopil je bliže in jo začel buditi. Dolgo jo je klical, naposled pa je vzdihnil žalostno: „Moj Bog! mrtva je.“

Sinček je začel v naročju jokati. Tega je vzel v roke in odhitel proti vasi. Kmalu se je vrnil še s tremi možmi, da so odnesli mater v vas. Včeraj so jo nesli tja, danes so jo nesli zopet mimo mene k farni cerkvi, da jo tam izročé hladni zemlji.

Veš, brate, to je meni nerazumljivo, kako more mati tako zelo ljubiti svojega otroka. Tresla se je od mraza — vendar je vzela obleko in zavila svoje dete. Zase ni skrbela. Ko boš šel po svetu, ko boš obiskaval svoje znance, povej vsakemu: „Srečen, kdor ima mater.“

Veter je obljubil, da se bo ravnal po njegovem navodilu, in odhitel dalje.

Tam pri smreki na hribu je zopet nekoliko postal. Pohvalil jo je, da je lepa, ker je zelena še zdaj, ko je izgubilo vse drugo drevje svoj kras. Nato ji je začel pripovedovati, kakor mu je bil povedal hrast. Smreka je poslušala celo povest, toda nič se ni čudila; ko je končal, je le malo zazibala svoj visoki vrh.

„Čuj, sestra, zakaj se ne čudiš? Ali taka ljubezen ni občudovanja vredna?“

„Vredna. Toda meni je bilo že znano, kako ljubi mati otroka. Poslušaj, povem ti.

Bila sem še majhna. Krog mojih korenin so se smejale rdeče jagode. Prišli so jih otroci iz vasi nabirat. Po zemlji pa se je plazil gad in pičil Smelovega Lojzka v nogo. Revež je zavpil in zajokal, tovariši pa so zbežali. Dobra ura je pretekla, predno so prišli ljudje ponj. Bil je še majhno živ, rešitev je bila nemogoča. Tudi mati je prišla. Ko je zapazila smrtnobledi obraz edinega sina, zaplakala je tako glasno, tako žalostno, kot bi ji presunil meč srce.

Poljubila je blede sinov obraz in govorila:

„O Bog, pusti življenje mojemu otroku in vzemi moje.“

ln od tedaj vem, da je mati nekaj dragocenega, da je srečen, kdor ima mamico.“

Veter se je čudil, da vedó to že vsi, ter hitel dalje, da morda koga drugega presenetí s to vestjo.

Doli v dolini je tekla reka. Na bregu so rastle stare vrbe, pri teh je obstal in začel pripovedovati deroči reki, da je srečen, kdor ima mater.

ln reka se je vspela ob obrežju nekoliko više in začela govoriti:

„E, brate, nič novega nisi povedal. To mi je že znano od davnih, davnih časov. Na obrežju so se igrali otroci. Brezskrbno so skakali okrog. Tu so se približali moji strugi in eden je padel v vodo. Valovi so ga zgrabili in nesli na sredo. Glasno je vpil na pomaganje. ln zaslišala ga je mati v koči, spoznala je glas svojega deteta in pritekla vun. Ko je spoznala, da se bori njeno dete med življenjem in smrtjo, ni

pomišljala, skočila je z obupnim klicem v reko. Tudi njo so zagrabili valovi, a ona jih je rezala pogumno. Že je bila pri otroku, dete se je ovilo krčevito okrog vratu. Nekoliko časa je plavala proti obrežju, toda moči so ji jele pešati, valovi so jo začeli gnati zopet proti sredini. V tem je pritekel še oče, skočil v vodo, priplaval je do nje, ji odvzel otroka in se bližal obrežju. In glej! Mislila sem, da bo mati laže plavala brez bremena. A ni bilo tako. Ljubezen do deteta ji je dala moč; ko ga je odvzel oče, odrekle so ji moči in z obupnim klicem je izginila v globočini. In že tedaj, ko sem nosila njeno ljubeče srce, sem mislila: „Kako nerazumljivo je materno srce! Svoje življenje dá, da reši svoje dete. Blagor človeku, ki ima tako ljubeče srce.“

In veter je hitel dalje. Povsodi je pravil, kakor mu je bil naročil hrast, a vedno je slišal odgovor: „To že zdavnaj vemo.“

Čez dolgo časa je prišel zopet do hrasta.

„Hej, brate, izpolnjeval sem tvojo nalogo. Povsod sem pravil, a povsod jim je bilo to že znano.“ Začel je naštevati dokaze, ki jih je izvedel na svojem potovanju in ki so govorili, da je materna ljubezen neizmerna.

Hrast je mirno poslušal, le zdaj pa zdaj je zmajal v znak začudenja s svojim košatim vrhom. Ko je prvi dokončal, je dostavil:

„Da, nerazumljiva, neizmerno velika je ljubezen materina. Srečen, srečen, kdor ima tak zaklad. A sirota je oni, ki ga oropa prezgodnja smrt tega ljubečega srca.“

Še dolgo je stal zamišljen in govoril zdajpazdaj: „Srečen, kdor ima mamico, kdor ima tak zaklad.“

